

§ 100

Dnr: KS 2020/169

Rapport från Kramfors kommuns pensionsstiftelse

Slutlig beslutsinstans

Kommunstyrelsen

Beslut

Godkänna rapporten från Kramfors kommuns pensionsstiftelse.

Ärendet

När detta skrivs i början på maj är börsen inne i en period som helt präglats av pandemin och ekonomiska effekter av de åtgärder som satts in. Insatser mot coronavirusets spridning påverkar produktionsmöjligheter samt efterfrågan och därmed företagets försäljning och vinster. Osäkerheten om hur den fortsatta smittspridningen kommer att se ut är stor. Därmed blir också osäkerheten om återhämtningsfasen stor. De prognoser som gjorts för den ekonomiska utvecklingen under 2020 visar på kraftiga fall i bruttonationalprodukten. Om nedstängningen blir långvarig kan nedgången bli så kraftig som 10 procent. Samtidigt ser vi nu tecken på att restriktioner börjar tas bort i Europa och i USA. Om den utvecklingen fortsätter kan det vara så att vi passerat det värsta och att återhämtningen med stöd av stimulanser kan ge stöd åt de finansiella marknaderna.

Anpassning till nya krav på företagsstyrning

Kramfors kommuns pensionsstiftelse startade 2012. Pensionsstiftelse är en av några möjliga tryggandeformer för pensionsåtaganden i en kommun. De andra är sparande i egen balansräkning och försäkringslösning. Sparande i egen balansräkning valdes bort eftersom variationer i aktieindex skulle slå på kommunens resultat. Försäkringslösningen valdes bort dels för att kommunen då inte alls kunde påverka placeringarna men också för att kostnaden för att försäkra var för stor. En egen pensionsstiftelse kostar däremot i form av administration. Den kostnaden ansågs vara överkomlig.

Nya krav på företagsstyrning och information har införts i Tryggandelagen. Placeringsreglerna påverkas inte annat än marginellt. När det gäller företagsstyrning gäller nya krav på att upprätta rutiner och styrdokument. Dessutom införs krav på internrevision. Kraven på information innebär att den som berörs av stiftelsen, det vill säga har del av sin pension som tryggas

Kommunstyrelsen

via stiftelsen, har rätt att få del av stiftelsens årsredovisning och placeringsriktlinjer. Motsvarande krav finns redan i föreskrifter från Finansinspektionen. Upplysningarna kan lämnas på webb men den som så önskar har rätt att få utskrifter på papper gratis. Dessa upplysningar finns redan på hemsidan. Det nya regelverket med tillämpningsföreskrifter från Finansinspektionen började gälla från och med den 1/12 2019.

Pensionsstiftelsens styrelse beslutade 2019-11-19 om styrdokument för hantering av operativa risker samt att utse en av styrelseledamöterna till internrevisor.

Beslut om portföljförändringar fattas på de fyra styrelsemöten som hålls under ett år. Styrdokumentet innebär i korthet att kommunens ekonomiavdelning fyra gånger per år stämmer av att; -alla beslut verkställts, -bara beslutade transaktioner finns i depån samt att besluten ryms inom placeringsriktlinjerna. Internrevisorn ska sedan en gång per år kontrollera att kontrollerna utförts samt ge en rapport till styrelsen. I rapporten ska det även göras en bedömning av om kontrollrutinerna är tillräckliga och vid behov föreslå förändringar.

Sedan början av 2014 har stiftelsen rapporterat till Kommunstyrelsen. Rapporten består normalt av två delar, dels en avstämning mot gränsvärden och normalvärden för olika tillgångsslag i placeringsriktlinjerna och dels en rapport tagen direkt från depån en så kallad sammanställningsrapport. Resten av denna rapport följer denna mall.

Avstämning mot gränsvärden i placeringsriktlinjer

Styrelsen beslutar om allokering mellan tillgångsklasser vid vart och ett av de normalt fyra möten som hålls under ett år. Av tabellen nedan framgår innehav, normalvärden och gränsvärden för respektive tillgångsslag.

Tillgångsfördelning enligt riktlinjer samt avläst	Normal %	Minimum %	Maximum %
Långa ränteplaceringar Avläst 2020-04-29 1)	40 26	0	60
Korta ränteplaceringar Avläst 2020-04-29 1)	10 8	0	60
Alternativa investeringar Avläst 2020-04-29	0 13	0	15
Aktier/aktiefonder Avläst 2020-04-29	50 53	30	70

Kommunstyrelsen

- 1) Räntheplaceringar har gjorts i handelsbankens fonder Flexibel ränta och Tillväxtmarknadsobligationsfond. Dessutom finns en placering i Spiltan Ränthefond Sverige. Handelsbankens fonder har öppna mandat när det gäller räntebindning och kan således ur risksynpunkt ses som långa räntheplaceringar. I tabellen ovan räknas enbart Spiltans fond som kort räntheplacering (= räntebindning under ett år).

År 2019 var ett mycket bra år för pensionsstiftelsens portfölj. Värdet på placeringarna ökade med 30,4 miljoner vilket motsvarar 19,3 procent samtidigt som jämförelseindex steg 17,3 procent. Utav portföljens avkastning stod aktieplaceringar för 17,2 procent, räntheplaceringar stod för 1,6 procent och alternativa placeringar för 0,5 procent. I nedanstående avsnitt framgår hur styrelsen resonerade vid vart och ett av de fyra mötena 2019 och det första 2020. Det beslut som påverkar avkastning och risk mest är fördelningen mellan tillgångsklasser framförallt andelen aktier. Framställningen har därför fokus på beslutet om aktievikt.

I inledningen av 2019 hade stiftelsen en övervikt i aktier. Övervikten gjorde att portföljen utvecklades väl i förhållande till sitt jämförelseindex men även i absoluta tal. Fram till styrelsens första möte den 19:e februari hade portföljen stigit med 7 procent. Mot bakgrund av en väntad konjunkturförsvagning drogs aktievikten ned till marginell undervikt vid det första styrelsemötet. Under perioden fram till nästa styrelsemöte den 16:e maj blev utvecklingen lite lugnare men portföljen steg ändå med knappt 4 procent. Aktieandelen hade nu stigit till marginell övervikt och styrelsens beslut blev att låta aktievikten ligga oförändrad. Fram till nästa styrelsemöte 14 augusti hade börsen först stigit och sedan fallit tillbaka. Portföljen var marginellt upp. På styrelsemötet konstaterades att svensk BNP för det andra kvartalet minskat i årstakt. Med utgångspunkt i hur lång tid recessioner pågått i Sverige och hur långt före aktiemarknaden reagerar innan vändningen syns i den reala ekonomin resonerade sig styrelsen fram till att det var läge att utöka aktieandelen något. Aktievikten i portföljen utökades från 50 till 52 procent. Under hela hösten och i början av 2020 utvecklades aktiemarknaderna väl. Från styrelsens möte i augusti till den 19:e november steg portföljen lite drygt 4 procent. Inför novembermötet utgjorde aktievikten 54 procent av portföljen. Styrelsens beslutade att låta aktieandelen vara oförändrad. Beslutet grundade sig på en bedömning att nedgången i ekonomin närmar sig en bottennivå samt att centralbanker agerar för att ge stöd. Även på styrelsemötet i början på februari blev

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

beslutet att hålla aktievikten oförändrad med samma bedömning som grund. Coronautbrottet hade ännu inte blivit en pandemi och det fanns en tro att spridningen skulle kunna begränsas i likhet med tidigare utbrott som SARS-viruset. Vid det mötet hade därför inte de ekonomiska konsekvenserna av det som blev en omfattande pandemi uppmärksammas av prognosmakarna. Pandemin har gjort att värdet på tillgångarna i stiftelsen minskat med lite drygt 5 procent under innevarande år fram till 29 april.

Inom tillgångsslagen har andelen svenska aktier ökat så att de utgör halva aktievikten. För räntebärande placeringar har andelen svenska räntebärande instrument minskat och andelen utländska ökat från 18 till 26 procent av portföljvärdet. Totalt sett har exponeringen mot främmande valuta minskat och ligger väl under maxvärdet som är satt till 50 procent. Alternativa investeringar ligger kvar på ungefär samma andel 12-13 procent. Däremot har innehavet styrts över från hedgefonder till andra innehav inom mikrofinansiering och finansiering av infrastruktur. Denna omplacering har visat sig lyckosam. De alternativa investeringarna är det enda tillgångsslag som stigit i nedgångsfasen under pandemin.

I slutet av 2018 och början av 2019 fördes en diskussion med den bank som stiftelsen köper rådgivningstjänster av att införa ett mått på portföljrisk. Måttet som valdes blev VAR som står för value at risk. Det redovisas inför varje styrelsemöte. Måttet beräknas genom att historisk volatilitet för varje tillgångsslag kombineras med historiska korrelationer mellan tillgångsslagen. På så sätt kan ytterområden i en sannolikhetskurva beräknas för en given tidsperiod. I slutet på januari 2020 beräknades 5 procents VAR för 20 dagar till 2,08 %. Det betyder att det finns 5 procents sannolikhet för en utveckling som är sämre än minus 2,08 procent vilket motsvarar minus 4,0 miljoner på en tidsperiod av 20 dagar. För tiden mellan två styrelsemöten är värdet på VAR lite drygt det dubbla. Coronavirusspridningen i början av 2020 visar på vikten av att hålla risknivån under kontroll. Det är också värt att poängtera att den fina utvecklingen under 2019 innebar utfall i den mindre sannolika positiva delen av normalfördelningskurvan. Den väntade långsiktiga avkastningen är betydligt lägre. Det är också värt att poängtera att riskmått bygger på historiska utfall. Händelser som aldrig inträffat under modern tid som till exempel den nu pågående pandemin finns därmed inte med i riskmålet. Därför kommer det VAR-värde som redovisas till styrelsens majmöte att visa på en större risk.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen**Placeringarnas utveckling**

Pengar har satts in i stiftelsen vid tre tillfällen. I början av 2012 sattes 24 142 926 kronor in i pensionsstiftelsen. Den 26 juni 2013 insattes ytterligare 75 647 835 kronor. Den 27 april 2017 sattes 20 119 105 kronor in. Totalt har kommunen satt in 119 909 866 kronor. Avläst marknadsvärde på samtliga tillgångar i depån per den 29 april 2020 är 177 721 251 kronor. Total värdeökning brutto är 57 811 385 kronor. Från detta ska dras obetald avkastningsskatt.

Ekonomi och finansiering

Pensionsstiftelsen har en positiv påverkan på kommunens ekonomi men rapporten som sådan ger ingen påverkan.

Måluppfyllelse

Rapporten påverkar inte måluppfyllelsen

Samråd

Rapporten är en beskrivning av beslut som fattats i styrelsen och aktuell portfölj. Rapporten innehåller därmed enbart beskrivningar av vad som gjorts och varför. Ett samråd tillför inget.

Beslutsunderlag

Till detta ärende bifogas sammanställningsrapport per 2020-04-29 med utveckling från 2020-01-01.

Beslutet skickas till

Kommunrevisionen

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2020-06-09

Plats och tid	Kommunstyrelsens sammanträdesrum, tid 14.00–15.10		
Beslutande ledamöter	Se sidan 5.		
Ej beslutande ersättare	Se sidan 4.		
Övriga närvarande	Tjänsteman Se sidan 4.	Övriga närvarande Se sidan 4.	
Justerare	Peter Andelid (L)		
Justeringsplats och tid	Förvaltningen 9 juni 2020		
Underskrifter			Paragrafer § § 82-114
	Sekreterare	 Erika Sjögren	
	Ordförande	 Malin Svanholm (S)	
	Justerare	 Peter Andelid (L)	
	ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.		
Organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2020-06-09		
Datum då anslaget sätts upp	2020-06-10	Sista datum för överklagande	2020-07-01
Förvaringsplats för protokollet	Kommunledningsförvaltningen		
Underskrift	 Erika Sjögren		

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

